

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (51)

Вінниця, 2026

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367

Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 8 від 19 лютого 2026 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** канд.пед.наук, доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д-р.пед.наук, проф. Мисліцька Н.А., д-р.філол.наук Войцехівська Н.К., канд.філол.наук, доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(51) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2026. 160с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2026

ЗМІСТ

ЛЕСЯ УКРАЇНКА: ДО 155-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

БАБІЙ АЛЛА, ІСКРА СВІТЛАНА ЛЕСЯ УКРАЇНКА: ДО 155-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УНІКАЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА ЇЇ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ	3
РОМАНУХА ЮЛІЯ, СМІРНОВА СВІТЛАНА, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ: УСНИЙ ЖУРНАЛ ДО 155-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ-СЛОВЕСНИКУ	9
БЕРЕЖАНСЬКА ОЛЬГА МИСТЕЦЬКА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	20

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНОЗНАВСТВА

БАДАЛОВА ЛЮДМИЛА ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ	31
БАКАЛОВА НАТАЛІЯ ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЛЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ДЕРЖАВИ	32
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ ОСВІТА ЯК ЦІННІСТЬ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗРІЗ	35
МАШТАЛЯР ЙОСИП ВИХОВАННЯ ЧЕРЕЗ ЗВУК: ЯК СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ ФОРМУЄ ЦІННОСТІ МОЛОДІ	39
КОЛЕСНИК ОЛЕКСАНДР, КОЛЕСНИК ОЛЕНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖ АКАДЕМІЧНОЮ ІСТОРІЄЮ ТА СУСПІЛЬНИМ ЗАПИТОМ	41
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ЮРЧАК КРІСТІНА НОВИЙ ПРАВОПИС У ЗМІ: АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ НОРМ У ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ	51
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВІННИЦЬКОГО ПОВІТУ КІНЦЯ ХІХ ПОЧАТКУ ХХ СТ.	56

КУЛЬТУРА, НАУКА, ОСВІТА: СМИСЛОЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

РУДА ТЕТЯНА МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ	60
КОНОПКО ОЛЬГА КРОКУЮЧИ РАЗОМ: ЯК ВИХОВАТЕЛЬ-МЕТОДИСТ ФОРМУЄ КОМАНДУ ОДНОДУМЦІВ	62
СТЕПОВА АЛЛА ОБРАЗИ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ У ХУДОЖНІХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ	66
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА ВЧИМОСЯ У КЛАСИКІВ	72
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТІТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	79
ХОМІЩЬКА НАТАЛІЯ, ІЩУК ВІКТОРІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ	82

ШЕРШУН ГАЛИНА РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ФОРМУВАННІ СВІДОМОГО СТАВЛЕННЯ ДО БЕЗПЕКИ ЯК ЧАСТИНИ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.....	85
МИХАЛЬЧИШИНА ЛАРИСА ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ДЕРЖАВИ НА ГЛОБАЛЬНИХ РИНКАХ	87
ЛЕЛЯК ЛЮДМИЛА ПРОЦЕС РЕКРЕАЦІЇ ПІСЛЯ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ	90
ОСИП ЮРІЙ, ОСИП МАРІЯ РОЛЬ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	95
ЛИМАР ОЛЕНА ОСВІТА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ЯК ОСНОВА ПРОЗОРОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНИХ ПРОЦЕСІВ	102
ПОХИЛЮК ОЛЕНА МОРАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	105
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ ДИТЯЧІ СВЯТА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ТВОРЧО. ВЕСЕЛО. ЦІКАВО.	107
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	112
ТЕРЕЩУК АНДРІЙ ВАЛЕОЛОГІЧНА ТА МОРАЛЬНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЦІ Я.-А. КОМЕНСЬКОГО	117
БУГА ОКСАНА, ДЯЧЕНКО ВІКТОРІЯ НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ НАВИЧОК ТА ВМІННЯ ПРИЙМАТИ РІШЕННЯ	121
ВДОВІНА КАТЕРИНА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ ПІДЛІТКІВ	124
КУШКО ІГОР, ЛИСАК ІГОР ПІДГОТОВКА ДО НМТ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ТА СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ	127
ВОЛКОДАВ ТЕТЯНА ЗАСТОСУВАННЯ МАТРИЧНИХ МЕТОДІВ У ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ ТА МОДЕЛЮВАННІ.....	131

МОВА І ЛІТЕРАТУРА У СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

КУЦЕНКО ТЕТЯНА ІНОЗЕМНІ МОВИ ТА ЕТИКА МІЖНАЦІОНАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ШЛЯХ ДО ПОРОЗУМІННЯ	139
БЕРЕЗОВСЬКА ВІТАЛІНА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	141
ГОЛОВАНЮК ВАЛЕНТИНА, ГЕДЗ ДАР'Я «ЖИТТЯ НА ОБОЧИНІ»: МАРГІНАЛЬНІСТЬ ЯК СПОСІБ ЖИТТЯ В РОМАНІ М. КАННІНГЕМА «ДІМ НА КРАЮ СВІТУ»	146
УСИК МАРІЯ СЛІПІ ПРОРОКИ ВОЛІ: ТРАГЕДІЯ ТА ТРИУМФ УКРАЇНСЬКОГО КОБЗАРСТВА.....	149
ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ ГАМЛЕТ ЯК ПРЕДСТАВНИК НОВОГО ПОКОЛІННЯ. ТРАГЕДІЯ І ТРИУМФ	152
ШЛІХТЕНКО ЮЛІЯ, КУЛІЧЕНКО АНГЛЕЛІНА-АНАСТАСІЯ THE USE OF FIGURATIVE LANGUAGE IN CONTEMPORARY ENGLISH SONG LYRICS.....	154
ЛОБОДА МАРІЯ АВТОРСЬКА ПОЕЗІЯ «Я – ТАНК, Я – ВІЙНА, Я – ВБИВАЮ».....	158
ВИМОГИ до написання статей	159

Колискова». Нота «Мі» тут стає символом медіації, золотої середини, спокою. Для мене цей солоспів — не просто колискова для дитини, а тиха молитва за майбутнє. У ньому поєдналася материнська ніжність родини Косачів та залізна воля України, яка навіть у найтемнішу ніч бачила світло місяця як знак надії.

Сьогодні ця колискова набуває особливої, гострої актуальності. У часи, коли наше небо надто часто буває тривожним, нам усім потрібно те відчуття захищеності й віри, яке Леся вклала у ці рядки. Це музика, що лікує понівечену душу і нагадує: світло обов'язково повернеться, а любов є сильнішою за будь-яку темряву.

Пропонуємо вам зараз відкласти всі тривоги і просто послухати цю «недоспівану пісню» великої поетки.

«Місяць яснесенький» виконує Світлана Іскра

Завершуючи нашу музичну частину, хочу підкреслити: українські солоспіви на слова Лесі Українки — це не просто репертуар. Це інструмент формування нашої національної ідентичності.

Коли ці твори звучать у стінах коледжу, коли їх вивчає молодь, ми виконуємо заповіт самої поетки — творити «пісні волі», що сіють промінь світла. Дякуємо, що сьогодні ви стали частиною цього великого «солоспіву», який єднає покоління.

*Стаття надійшла до редакції
12 лютого 2026р.*

**ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ:
УСНИЙ ЖУРНАЛ ДО 155-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ-СЛОВЕСНИКУ**

УДК 821.161.2.09 Леся Українка+021.4

РОМАНУХА ЮЛІЯ

викладач кафедри української філології

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

СМІРНОВА СВІТЛАНА

завідувачка бібліотеки

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ

провідні бібліотекарі

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

*Кожним словом, кожним променем думки
живе в душі нашого народу людина,
що ім'я їй Леся Українка
Олесь Гончар*

1 сторінка. ВЕЛИЧ ОСОБИСТОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Славетна українська письменниця, всесвітньо відома українська авторка, геніальна поетеса і драматургиня, перекладачка, громадська і культурна діячка, найпотужніша

постать української літератури, авторка підручника, найяскравіша постать української культури, співорганізаторка літературного гуртка, феміністка, художниця, фольклористка, піаністка, інтелектуалка, модерністка, знавець світової літератури, новатор, критик, поліглот, неординарна, яскрава, смілива, вишукана, сильна особистість, феномен української літератури, осердя канону найславніших українських поетес, найвідоміша жінка давньої та сучасної України, що увійшла в історію української і європейської літератури під іменем Леся Українка.

Дочка Прометея, Український Шекспір, «єдиний мужчина в нашому письменстві» (І. Франко), Леся, Зєя (Зеїчок) (так називала мама за її тендітність) Мишолосіє (спільне ім'я з братом), Біла гусонька (О. Кобилянська). Вона мала багато теплих і навіть жартівливих прізвиськ, але найвідомішою стала як Леся Українка, що підкреслювала її національну ідентичність.

25 лютого 2026 року виповнюється 155 років від дня народження української письменниці Лариси Петрівни Косач, яка по праву вважається однією з найяскравіших митців в українській та світовій літературі. Її твори пронизані глибоким патріотизмом, філософськими роздумами та боротьбою за свободу – особисту й національну. Вона увійшла в історію як одна з найпотужніших постатей української літератури, а її творчість залишається актуальною й сьогодні. Її життя й діяльність – це поєднання сили та ніжності, боротьби та натхнення, віри та незламності. Ця талановита, різностороння, унікальна особистість увійшла в канон української літератури XIX ст. Тож увіковічувати її продовжують і досі.

важлива для української літератури та історії, що досліджень про неї не бракує. І, здається,

ніжності, боротьби та натхнення, віри та незламності. Ця талановита, різностороння, унікальна особистість увійшла в канон української літератури XIX ст. Тож увіковічувати її продовжують і досі.

2 сторінка. НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМУ

Про життя та діяльність однієї з найвідоміших українських письменниць можна прочитати в будь-якому підручнику, про неї написано безліч книг і видано багато публікацій. Постать письменниці настільки

що про Українку всі вже давно все знають, але це тільки на перший погляд. Найкраще зрозуміти цю постать допоможуть маловідомі факти з її життя:

У родині Лесю Українку називали Лариса, Леся, Зея, Мишолосіє. Ім'я Зея (або Зеїчок) походило від назви сорту кукурудзи «зея японіка» (тонка, як стеблина), так її називала мама. Ім'я Мишолосіє ділилось навпіл – так називали Лесю і її брата Михайла, з яким письменниця була дуже близька.

Леся Українка: псевдонім поєднував домашнє ім'я Леся та прізвище «Українець», яке використовував її дядько Михайло Драгоманов, що сильно вплинув на Лесю.

Маленька Леся була дуже хороброю. Ще в дитинстві вона боялась ночі і хижих звірів, проте боролася зі своїми страхами і бігала по ночах у сусідній ліс, щоб побачити русалку.

Якби Леся жила в наш час, її б назвали дитиною індиго. Вона навчилася читати в 4 роки, у 6 вона вишивала, а у 9 – написала перший вірш «Надія» (присвячений рідній тітці), у 19 років написала підручник «Стародавня історія східних народів» для сестер. Леся Українка вільно розмовляла українською, польською, болгарською, німецькою, французькою та італійською мовами, добре знала латинь, перекладала з давньогрецької, німецької, англійської, французької, італійської та польської.

У 6 років Леся Українка навчилася шити й вишивати, могла годинами займатися рукоділлям. Одна з вишитих сорочок Лесі Українки донині зберігається у Волинському краєзнавчому музеї.

Садиба Косачів розташовувалась на окраїні села, де були найкращі землі. У розпорядженні родини було 500 гектарів землі, включно з лісами, ріллею та чотирма гектарами саду. Аби тримати в порядку садибу, родина Лесі Українки мала найманих робітників.

На території колишніх володінь розташовується Лесин кадуб – джерело й криниця. Колись на місці джерела росла прадавня верба, змальована в «Лісовій пісні». Кажуть, що на території колишньої садиби Косачів захований косачівський скарб.

Першим справжнім коханням Лесі Українки був її друг по нещастю – хворий на сухоти революціонер Сергій Мержинський. Вони познайомилися в Ялті в 1897 році, приїхавши на лікування. Йому було 27 років, їй – 26. Він називав письменницю «Леся-Ларочка». Сергій помер на руках у Лесі в Мінську від туберкульозу легенів. Після цього Леся Українка написала поему «Одержима».

Офіційним чоловіком Лесі Українки став Климент Квітка, молодший за неї на 10 років. Коли Леся оголосила про своє рішення вийти за нього заміж, її мама була категорично проти. Однак характер у Лесі був рішучий. Вона повністю відмовилася від батьківських грошей і пішла до Климента, щоб почати з ним нове, самостійне життя. Пара у 1901 році почала жити разом, і лише у 1907 році повінчалася. Церемонія пройшла без свідків та гостей. Леся Українка сповістила батьків про подію листом.

Одружившись, Климент довів Лесі своє щире почуття. Він щосили намагався зібрати гроші для лікування дружини, продаючи для цього все нажите. На виручені кошти Леся лікувалася в Європі в найкращих лікарів, але хвороба продовжувала прогресувати.

Леся Українка зробила неоціненний внесок у фольклористику як збирач, і як виконавець народних пісень. У репертуарі Лесі Українки були пісні історичні, козацькі,

рекрутські, ліричні, побутові, колискові, дитячі, жартівливі, баладні, танцювальні, календарно-обрядові і, що найунікальніше – пісні до казок. У листі до М. Драгоманова Леся Українка стверджувала, що зібраних нею пісень «ще ніхто не записував».

В останні роки життя очі Лесі Українки набули надзвичайного блакитного кольору. Цікаво, що до того вони не мали настільки інтенсивного забарвлення. Цей факт дійсно дивував усіх довкола, адже очі поетеси були наче неземні. Про це згадує у своїх спогадах Лесина сестра Ісидора Косач-Борисова. Збереглася навіть фотографія – портрет Українки – зроблений саме в той період.

Вона дуже любила дітей, але через хворобу не наважувалася мати своїх, щоб не передати свою генетику.

Улюблений десерт Лесі Українки – ожинове морозиво.

Біля В'їзної вежі замку Любарта стояв ясен. Йому було 150-200 років, – одне з найстаріших дерев міста. Існує міська легенда, що саме під ним маленька Леся написала першого вірша. Останні роки дерево хворіло, хилилося, його цементували й лікували. Остаточного воно було втрачене проти ночі 30 червня 2020 року. У місті був буревій, який зламав ясен.

В Україні є три найбільш раритетні роялі. Серед них і рояль Лесі Українки у селі Колодяжне (у «блакитній» кімнаті «Білого» будиночку музею-садиби).

Леся Українка ввела в нашу мову такі слова як «напровесні» та «промінь». Якщо перше можна зрозуміти як літературний неологізм, то друге – науковий термін! А Олена Пчілка, мати Лесі, дала життя означенню, без якого просто не можна уявити нинішній мовний запас – слову «мистецтво». З її легкої руки в нашій мові прижилися також «переможець», «палкий» та інші слова.

Поетеса багато подорожувала по світу. Окрім України (Волинь, Полтавщина, Буковина, Крим, Київ, Львів, Чернівці, Одеса), Леся Українка побувала в Грузії, Польщі, Болгарії, Німеччині, Швейцарії, Австро-Угорщині, Італії, Єгипті. Правда, багато її подорожей були пов'язані не лише з її письменницькою і громадською діяльністю, а й з необхідністю лікуватися від важкої невиліковної хвороби – туберкульозу кісток.

Деякі сучасні дослідники стверджують, що між Лесею Українкою та письменницею Ольгою Кобилянською були стосунки, відвертіші за дружбу. Вони роблять такий висновок із листування цих жінок, між якими відбулося «емоційне зближення» на ґрунті трагедій в особистому житті. Хоча це є лише їхніми здогадками.

На сьогодні жоден з нащадків Лесі не живе на території України. Її внучаті племінники проживають у Швейцарії та США.

Наразі відомо про 645 носіїв прізвища Косач в Україні. Здебільшого представники родового імені Косач живуть на Закарпатті, Чернігівщині та Київщині.

Пам'ятники Лесі Українці є в Києві, Луцьку, Ковелі, Новограді-Волинському, а також в Торонто, Клівленді, Батумі, Саскатуні, Телаві та багатьох інших містах світу. Вони споруджені не лише в Україні, і їх понад 70.

3 сторінка. ЛЕСЯ УКРАЇНКА ТА СУЧАСНІСТЬ

Ім'я Лесі Українки навічно вписано в умовну тріаду українських геніїв Шевченко – Франко – Українка. Її поезію, прозу, опубліковані мільйонними тиражами, вивчають

ще змалку, про творчість і життя письменниці написано надзвичайно багато праць, тож ми знаємо про неї, мабуть, майже все. Проте дискусії про поетесу тривають і досі, а кожен факт із її цікавого та нелегкого особистого й творчого життя знову й знову викликає захоплення цією дивовижною особистістю.

Леся Українка залишається надзвичайно актуальною сьогодні завдяки універсальності тем її творів: боротьба за свободу, жіноча емансипація, аспекти людського буття, пошук ідентичності, глибокі філософські роздуми, поєднання світової культури та національного самоствердження.

За значний внесок Лесі Українки в українську літературу, її ім'ям у 1970 році назвали астероїд – «2616 Леся» (2616 Lesya), відкритий 28 серпня 1970 року. Він знаходиться в головному поясі астероїдів між орбітами Марса та Юпітера.

Іменем відомої українки названі вулиці, бульвари, парки, площі, театри, школи, заклади освіти (наприклад, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки в Києві), бібліотеки в Україні, є навіть школа її імені в Австралії. На її честь в 1970 р. була заснована літературна премія імені Лесі Українки.

Видатній письменниці та її творчості присвячені музеї: Літературно-меморіальний музей родини Косачів у Новоград-Волинському, музеї Лесі Українки в Кієві, Колодяжному, Луцьку, Ялті, Сурамі (Грузія).

Пам'ять про видатну українську письменницю, поетесу увічнено в пам'ятниках та пам'ятних дошках, барельєфах з бронзи, граніту й мармуру за кордоном – в Австрії, Білорусі, Болгарії, Німеччині, Естонії, Грузії, Єгипті, Італії, Америці, Канаді. Загалом понад 20.

29 січня 2021 року президент України Володимир Зеленський підписав указ про відзначення ювілею письменниці на державному рівні.

Нумізматика вшановує її не лише як письменницю, а й як видатну постать української історії. НБУ випускав монети на її честь, зокрема в 1996 році (до 125-річчя, номінали 1 млн та 200 тис. карбованців) та у 2011 році (20 гривень, до 140-річчя та 100-річчя «Лісової пісні»), а також ювілейні монети до 150-річчя. Монета, введена в обіг 10 квітня 1996 року, належить до серії «Видатні особистості України». Її портрет, взятий зі світлина 1896 року, прикрашає українську банкноту номіналом 200 гривень. І вже 25 лютого 2020 року Національний банк ввів в обіг оновлену банкноту номіналом 200 гривень. 21 січня 2021 року Національний банк України до дня народження Лесі Українки випустив срібну банкноту. Окрім портретів, карбувалися монети за мотивами її творів, як-от срібна монета «Лісова пісня». Ці монети та банкноти є не просто платіжними засобами, а й частиною культурного спадку, що увічнюють образ геніальної поетеси, відзначають її видатний внесок у літературу та культуру

Так, Леся Українка зображена на низці українських поштових марок та блоків, найвідоміші з яких випускалися до її ювілеїв, зокрема у 2021 році до 150-річчя, а також марки, присвячені її творам, як-от «Лісова пісня», що ілюструють роботи Степана Караффи-Корбута. **Поштовий блок «Леся Українка поетеса 150 років» (2021):** випущений до 150-річчя від дня народження, містить марку із зображенням поетеси, код

по каталогу Укрпошти № 1924, блок № 187. **Марки за мотивами «Лісової пісні»:** сюжети з творів, такі як «Лукаш і Мавка», «Русалка і Куць», ілюстровані художником С. Караффою-Корбутом, також були випущені на марках. Разом із марками випускали конверти, на яких карбувалися відомі рядки з її віршів, наприклад: «Ні, я хочу крізь сльози сміятись». Портрет Лесі Українки на ексклюзивному конверті створений у техніці постеризації. Він нагадує напрямок мистецтва поп-арт та роботи одного із його основоположників – художника українського походження Енді Воргола.

Ці філателістичні видання є важливими для колекціонерів та для популяризації спадщини Лесі Українки, як однієї з найвидатніших постатей української літератури, вони вшановують її видатний внесок в українську культуру і літературу.

Існують різноманітні Всеукраїнські конкурси імені Лесі Українки для різних вікових категорій та творчих напрямків, як-от: Всеукраїнський конкурс професійних читців, конкурс творчості «Змагаємось за нове життя!», конкурс для учнів «Леся Українка: сила слова та духу», що охоплюють виконавську майстерність, літературну творчість, дослідження спадщини поетеси та популяризацію української культури, проводяться на різних платформах, зокрема в Звягелі та Луцьку, залучаючи студентів, акторів, школярів та митців.

У мережі Facebook є як офіційні та музейні сторінки (наприклад, сторінка з ніком [@lesya.ukrayinka](https://www.facebook.com/lesya.ukrayinka)), так і освітні шаблони для учнів для вивчення її життя та творчості, що підтверджує її активну присутність онлайн, навіть через десятиліття після її життя.

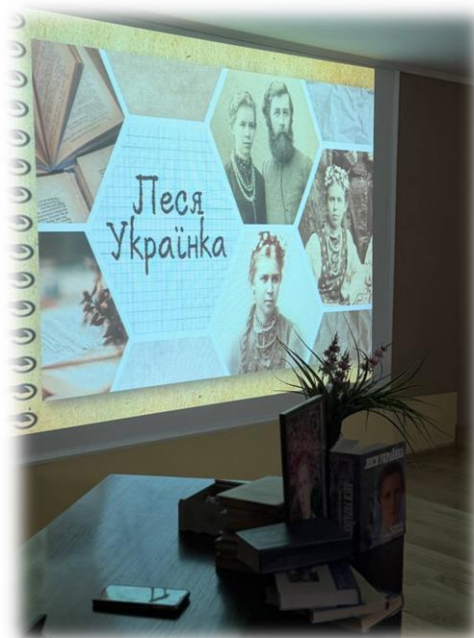
Постать Лесі Українки яскраво відтворено в сучасних вуличних витворах мистецтва. Мурал «Леся Українка» в Києві – один із найпопулярніших у столиці (Шевченівський район, станція метро «Золоті ворота», вул. Стрілецька, 28). Цей настінний малюнок присвячений відомій українській поетесі. Історія появи муралу не менш цікава, ніж сам сюжет. Усе почалося з того, що в 2015 році австралійський стріт-арт художник Гвідо ван Хелтен відвідав Київ, щоб створити кілька шедеврів у рамках проєкту «City Art». Від своїх друзів він почув старовинний вірш «Конвалія», написаний Лесею Українкою в 1884 році. Саме цей вірш та історія про панночку зі зірваною квіткою надихнули автора на створення образу відомої поетеси. Так і з'явився той самий малюнок, яким ми його бачимо сьогодні.

Так, влітку 2015 року, семиповерховий житловий будинок засяяв новими барвами – на його торцевій стіні з'явився повноцінний портрет молодої Лесі Українки, яка задумливо дивиться вдалечінь. Особливої ніжності їй додають традиційна вишиванка та конвалія – та сама «Конвалія» з вірша. Таким чином, картина поєднала кілька елементів символіки. Цікаво, що навіть місце для муралу обрали не випадково: в різний час Леся Українка проживала саме на цій вулиці.

Художник Павло Гусев створив на стіні будинку в Іршанську (Житомирщина) мурал «Леся Українка з «Джавеліном» розміром півтора на два метри. Малював його художник упродовж п'яти днів. За словами Павла Гусева, особливістю муралу є те, що зображення Лесі Українки він намалював на будинку, який знаходиться на вулиці Лесі Українки. Він зображений акриловими фарбами для зовнішніх робіт. На муралі також зображений фрагмент із драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня»: «Ні. Я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає...».

Якщо сьогодні ви спробуєте в мережі знайти мерч, пов'язаний з українською літературою, побачите, що Леся продає(ться) найкраще. Футболки, сумки, значки, шопери, листівки, чашки, чохли для телефонів, наклейки – все, що лише можете уявити. Останнім часом на мерчі Леся перевдяглася у військову форму: війна проти Росії, держави-терориста, триває, і це впливає на популярну культуру.

Леся Українка присвятила себе творчості поезії, прозі, епосу й драматургії – загалом написала понад 100 власних віршів і 20 драм. Випустила три збірки. За творами письменниці створено понад 10 фільмів, мультфільм, понад 20 вистав, 4 радіовистави, 5 радіокниг, 5 пісень. Про неї зафільмовано 11 документальних стрічок. І один з них український 3D-анімаційний фентезійний фільм 2023 року за мотивами драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня» та на основі образів слов'янської й української народної міфології. Мультфільм «Мавка. Лісова пісня» (2023) став найуспішнішим українським анімаційним релізом, зібравши понад 1,2 млн глядачів в кінотеатрах України за 18 тижнів прокату. Касові збори в Україні перевищили 152 млн грн, а у світовому прокаті мультфільм зібрав понад \$17 млн. Мультфільм було продано в понад 80 країн світу та дубльовано 32 мовами. Відомий український мультимедіа «Мавка» зібрав у прокаті 152 млн гривень.

Тож усі ці факти свідчать про неймовірну велич, геніальний талент і популярність найвидатнішої в усі часи в Україні жінки – письменниці-поетеси Лесі Українки.

4 сторінка. ЛЕСЯ УКРАЇНКА Й ВІННИЧЧИНА

Хоч сама Леся Українка, ймовірно, не жила тривалий час на Вінниччині, її родина тісно пов'язана з Поділлям. Так, у 20-х роках минулого століття в Могилеві-Подільському Вінницької області жили і працювали матір Лесі Українки – Олена Пчілка, сестри Ісидора та Ольга з чоловіками Юрієм Борисовим і Михайлом Кривинюком, а також Олександра Судовщикова, дружина брата Лесі Михайла Косача.

Окрім Могилева-Подільського, Юрій Борисов, працював агрономом Погребищенської дільниці й жив у місті Погребище. Родина Ісидори Косач та Юрія Борисова також мешкала в селі Чернятин нині Жмеринського району. Пов'язаним з історією родини Косачів-

Борисових є і місто Бар, де 1919 року вони певний час жили в будинку економа місцевого поміщика.

Найбільше документів в архіві пов'язано з сестрою і найближчим другом поетеси, її першим біографом і перекладачем Ольгою Косач-Кривинюк. На початку 20-х років минулого століття вона вчителювала в Могилів-Подільській трудовій школі, де організувала драмгурток і ставила вистави Олени Пчілки. До речі, сама Олена Пчілка у 20-х роках також мешкала в Могилеві-Подільському.

Державний архів Вінницької області має рідкісні сторінки перебування родини Косачів на Поділлі, оскільки життя і творчість Лесі Українки, а також її родини тісно пов'язані з нашим краєм.

Єдиний на Вінниччині пам'ятник Лесі Українці встановлено в селі Чеснівка (Хмільницький район).

5 сторінка. БІБЛІОТЕКАР – У СКАРБНИЧКУ ВЧИТЕЛЯ ЛЕСЯ УКРАЇНКА - ПЕРЕКЛАДАЧ

Перекладацька кар'єра Лесі Українки тривала близько 25 років. Лесю Українку називають одним з наймайстерніших перекладачів в історії українського перекладу. Саме в перекладах Леся Українка втілювала свою любов до української мови, адже прагнула того, щоб її співвітчизники читали світову класику рідною мовою.

Початку перекладацької діяльності сприяла, хоч це дивно, хвороба Лариси. Хвороба змушувала її їздити на лікування в різні куточки Європи і це, як слідство, сприяло глибокому знайомству з розвитком іноземних культур. Саме недуга викликала зухвалий бунт та жагу непокори до своєї долі. Саме тоді Українка захопилася перекладами з англійської мови: перекладала «Каїна» Джорджа Байрона і «Макбета» Вільяма Шекспіра. «Макбета» письменниця перекладала в Криму.

Леся Українка зростала в літературному оточенні, а «Хресним батьком» у перекладацькій діяльності був Іван Франко. Саме завдяки йому Леся Українка навчалася перекладацьким прийомам.

До перекладацької діяльності Леся Українка підходила дуже серйозно. Вона наголошувала на тому, що переклади мають бути здійснені на високому професійному рівні, а для цього перекладач обов'язково має здійснювати переклад оригінального твору з «підрядника», отже, має знати й вільно володіти кількома мовами світу.

Протягом життя поетеса оволоділа в різній мірі багатьма іноземними мовами: окрім рідної – української, вона вільно розмовляла французькою, німецькою, італійською, польською, болгарською мовами, розуміла грузинську, латину та давньогрецьку мову. Письменник Михайло Павлик у листі до дядька Лесі – Михайла Драгоманова писав: *«Леся просто приголомшила мене своєю освіченістю й тонким розумом. Я думав, що вона живе лише поезією, але це далеко не так. На свій вік це геніальна жінка... в кожному її слові я бачив розум та глибоке розуміння поезії, науки, освіти та людського життя»*.

Знаменно, що першими перекладами Лесі Українки були твори М. В. Гоголя, якого вона перекладала разом з братом Михайлом. В 1885 р. у Львові цей переклад вийшов окремим виданням під назвою «18 Вечорниці (оповідання М. Гоголя)», переклад Михайла

Обачного і Лесі Українки. З цього часу розпочинається плідна і глибока творча діяльність Лесі Українки в галузі художнього перекладу.

Лесю Українку захопив рух київської прогресивної молоді за наближення до європейської культури. Молодь починала вчити європейські мови й цікавитись європейською літературою. Окремі задуми розросталися в справжні проєкти видрукувати українською мовою бібліотечку світової літератури, яка мала містити 60 прізвищ письменників і 106 творів. Навколо цього утворився молодіжний гурток, що охоплював ентузіастів і за межами Києва – в Одесі, Чернігові, Харкові. Для перекладів брали кращі твори з французької, німецької, англійської, італійської, грецької, російської та польської літератур.

Епізодичні зібрання талановитої молоді, що гуртувалася навколо Лесі та її брата Михайла, Людмили Старицької поступово набрали регулярності й перетворились у творчу студію молодих українських літераторів «Плеяда». «Плеяда» складалася з молоді, головним чином із студентів та учнів, і в ній ще не викристалізувалися світоглядні тенденції. І все ж таки звідти вийшли талановиті діячі культури і письменники: Володимир Самійленко, Леся Українка, Грицько Григоренко, Галина Комарівна, Іван Тимченко, Михайло Обачний та інші. В кінці 80-х років Леся Українка разом зі своїми друзями, учасниками київського гуртка літературної молоді «Плеяда», виробила цілу програму перекладу творів письменників світу на українську мову.

На думку 18-літньої поетеси, для видання Світової бібліотеки українською мовою потрібно було спочатку зробити переклади творів: Байрона – *Childe Harold's Pilgrimage* і *Manfred*; Бальзака – *La femme de trente ans*, *Les Illusions Perdues*, *Paysans*; найкращі пісні Беранже; Бомарше – *La Trilogie*; Вольтера і Руссо – вибрані твори; Гете – *Faust*, *Werther*; Гюго – *Les Miserables*, *Notre-Dame de Paris*; Діккенса – *David Copperfield* та новели; Золя – *L'assommoir*; Конопніцької – вірші; *Dziady*, *Sonety 20 krymskie* Міцкевича; Мольєра – *Tartuffe ou l'Imposteur*, *Le mariage forcé*, *L'avare*, *Les prcieuses ridicules*; Ожешко – оповідання; *Sonetti* Петрарки; Пруса – *Placówka*; Свіфта – *Gulliver's Travels*; Сенкевича – *Эскизы углем*; Сервантеса – *Don Quijote*; Флобера – *Madame Bovary*, *L'Éducation sentimentale*; Шекспіра – *Hamlet*, *The Tragedy of Othello*, *The Tragedy of Macbeth*, *King Lir*, *Coriolanus*; Шіллера – *Die Jungfrau von Orleans*, *Die Räuber*, *Mary Stuart* та інші.

Першим поетичним перекладом Лесі Українки був уривок з поеми Адама Міцкевича *Konrad Wallenrod*, надрукований у Львові в 10 книзі «Зорі» за 1887 рік. Якщо порівняти цей переклад з оригіналом, то побачимо, що Леся Українка дає точний переклад Міцкевичевої *Piesni*. З цього часу Леся Українка інтенсивно працює в галузі перекладу. Особливо плідними в цій ділянці були кінець 80-х та 90-і роки, хоч і в наступні часи аж до смерті письменниці не залишала перекладацької роботи.

Найбільше Леся Українка переклала твори Генріха Гейне. Вона захоплювалася творчістю славетного німецького поета-демократа, зробила переклад його поезії з циклів *Lyrishes Intermezzo*, *Heimkehr*, *Harzreise*, *Nordsee*, *Romanzero*, славетну сатиричну поему *Atta Troll* та інше. Для Лесі Українки була близькою і політична спрямованість віршів поета, його романтична мрія, поєднана з іронією, і близькістю Гейне до народних мотивів,

особливо – гармонійне поєднання реалістичного і сатиричного відображення життя з романтичним піднесенням.

Видатні діячі української культури високо цінували перекладацьку роботу Лесі Українки, всіляко заохочували її до подальшої праці. Іван Франко допомагав поетесі друкувати її переклади, сам правив коректуру збірки «Книга пісень», запрошував до участі в задуманому ним виданні «Антології європейських поетів», де хотів вмістити поетичні переклади Лесі Українки з Віктора Гюго. Іван Франко не раз схвально відгукувався про її переклади. Високо цинив перекладацьку працю поетеси й Михайло Драгоманов. Особливо подобався йому переклад поеми В. Гюго *Pauvres gens*, надрукований у журналі «Народ» (1891, № 10-12).

Не можна не згадати й такого знаменного факту, що Леся Українка, працюючи над книгою «Стародавня історія східних народів», переклала на українську мову староегипетські пісні. З геніальним поетичним чуттям поетеса відтворює дух древньоєгипетської народної поезії, даючи український варіант ліричних перлин древнього народу. Поезія стародавнього Єгипту вразила Лесю Українку своєю життєрадісністю. Хоч «доля того народу не була весела, – пише вона, – вся історія його пройшла під гнітом або своїх деспотів, або чужих нападників – і все ж таки бралася сила не закривати очі на радощі світа і життя; може тому той народ і прожив так довго!...».

Цікавим був переклад обрядових гімнів з найдавнішої індійської збірки «Рігведи» (письменниця користувалася німецькими та французькими текстами цих пісень та гімнів), уривки з «Одісеї» Гомера. Стародавній збірник «Ріг-Веди» складається з метричних гімнів до богів Індії (загалом це 10 тисяч 2-рядкових віршів, написаних різними метрами). Леся Українка переклала 12 гімнів з «Рігведи», з них 5 Похоронних гімнів. Звичайно, вона не обирала гімни з містичним забарвленням, а перекладала з похоронних гімнів ті, у яких розповідається про життя і подвиги померлих людей. Особливо цікавий «Гімн до Йами», який Леся Українка присвятила тим, *«що чинили добро, що любили його і боронили»*.

Прочитавши деякі приклади перекладів поетичних, прозових та драматичних творів можемо оцінити великий талант Лесі Українки, який цінується сьогодні й оцінять майбутні покоління:

Переклад твору М. Гоголя «Вечорниці на хуторі під Диканькою»: Се що за дивовижа? Що се за вечорниці? І шпурнув у світ якийсь пасічник! Слава тобі господи! Ще мало оскубли гусей на пір'я та перевели ганчір'я на папір! Ще мало народу, всякого звання і всякої масті, покаляло пальці у тому чорнилі! Призвела ж лиха година ще й пасічника попертись услід за іншими! Далєбі, друкованого паперу розвелось уже стільки, що хутко не придумаєш, що б таке й загортати в нього!.

Переклад поеми А. Міцкевича «Конрад Валленрод»: * Вілія, що наші струмочки приймає, – * Дно золотєє, личко блакитнєє має; * Гарна литвинка, що бере в ній воду, – * Серцем чистіша, кращу має вроду. * Вілія в милій Ковенській долині * Серед тюльпанів та нарцисів плине; * У ніг литвинки весь цвіт молодинів * Од рож красніший та од тюльпанів! * Вілія гордить долини квітками, – * Німану шукає, кохання свого; * Литвинці нудно поміж литвинами, * Бо покохала юнака чужого... * Німан в раптові

ухопить обійми, * Несе на скелі та дикі простори, * В лоно холодне свою любов прийме, * І гинуть разом у глибокім морі!

Переклад поеми Гомера «Одіссея»: * Тож відповідав йому тоді Нестор, той кінник Геренський: * «Любий! то ж ти нагадав мені лихо, що в тому * Краю приймали невтримливі в гніві синове ахайські; * Тож, коли всі ми човнами по морю туманнім блукали * Та за здобичею, де лиш водив нас Ахіллес; * І коли всі за великеє місто Пріама-владаря змагались, * Скільки тоді там загинуло мужів найкращих!».

Переклад «Рігведи»: * Наче дівчина струнка, так, богине, ідеш ти * хутко на наші поданки. Всміхаючись, ти, молодая, * линеш раніше від сонця, осяйнеє лоно відкривши. * Наче дівча молоденьке, що мати скупала, така ти; * бачим блискучу красу твого тіла! О зоре щаслива! * Ясно палай! Ні одна ще зоря не була така гарна!

Переклад п'єси В. Шекспіра «Макбет»: * Макбете, наш король був дуже радий * З твоєї перемоги, він читав * Про те, як ти завзято бив повстанців, * І сам не знав, хвалить чи дивуватись * І чим тебе надгородить. А потім, * В той самий день, довідався він знову * Що ти стояв проти норвежців дужих, * Сам смерті не лякався, тільки іншим * Смерть завдавав. Неначе в казці хутко * Гінці йшли за гінцями, кожний з них * Тебе звав славним оборонцем царства * І честь тобі складав.

Переклад Данте «Божественна комедія»: * Здалека почало мені вчуватись * Квиління жалібне, страшне ридання * І плач, аж серце почало стискатись. * Стояв я там, де вічнеє смеркання, * Де гомін, мов шум моря у негоду, * Мов вітрів супротивних бушування. * Пекельний вихор не спиняв ходу, * Жене раптово духів далі й далі * І крутить їх, мов каламутну воду. * Отам-то чуто скарги, крики, жалі! * Як тільки стрінуться дві юрби душ прокляті, * Клянуть небесну мудрість від печалі. * І я довідався, що тут на муки взяті * Всі грішники, що тілом зогрішили, * Убогі розумом, а почуттям багаті.

Переклад пісень давнього Єгипту: * Ой далеко до берега того, * До розкошів закохання мого! * Поміж нами річка протікає, * На мілизні крокодил чигає. * Я пушуся річкою тією. * Та й поплину низом течією. * Не боюся я лихої долі, * Мчу по хвилях, мов по суходолі.

Переклад поезій Дж. Байрона: * Коли сниться мені, що ти любиш мене, * Ти на сон мій не гнівайся, любо, – * Тільки в мріях я маю те щастя ясне, * Кожний ранок – оплакана згуба. * Любий сон! забори собі силу мою, * А мені дай безсилля розкішне, * Може, знов, як і в ту ніч, я буду в раю, * Ох, яке ж то життя буде пишне! * Смерть і сон – кажуть люди, – то браття рідні, * Сон єсть образ мовчазної смерти, * Коли смерть може дати кращий рай, ніж у сні, * То я прагну скоріше умерти.

Переклад творів Генріха Гейне: * Співав соловейко, і липа цвіла, * Всміхалося сонце, скрізь радість була; * А ти цілувала мене, обіймала * І так до тремтячих грудей пригортала... * Кричав чорний ворон, і лист опадав, * І сонячний промінь так прикро блищав; * «Прощай!» – ми сказали. – Холодне прощання! * Ти гречно вклонилась на гречне вітання.

Своїми перекладами Леся Українка розширила горизонти української культури, підвищила майстерність українського поетичного перекладу, збагатила українську поезику новими поетичними засобами та образами. Вона довела, що спільні інтереси та мотиви

ЛЕСЯ УКРАЇНКА: ДО 155-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
були притаманні як народам Стародавнього Єгипту та Індії, так і поетові XIX століття
Генріху Гайне, а також знайшли відображення в українській поезії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Віннічук, Г. Леся Українка – знавець та перекладач зарубіжної літератури. *Всесвітня література в школах України*. 2021. № 1. С. 23-29.
2. Дудіна, Т. Леся Українка: коротка біографія. URL: <https://osvita.ua/school/biography/91023>. (Дата звернення: 04.02.2026 р.).
3. Леся Українка: не лише письменниця, а й перекладачка. Київ : Бюро перекладів «Терра Мова», 2024. URL: <https://www.terramova.com.ua/lesia-ukrainka>. (Дата звернення: 02.02.2026 р.).
4. Перекладацька діяльність Лесі Українки : презентація. URL: <https://naurok.com.ua/perekladacka-diyalnist-lesi-ukra-nki-409754.html>. (Дата звернення: 02.02.2026 р.).
5. Професія перекладач. Частина четверта: Леся Українка. *Just In Time*. 2018. Dec 4. URL: <https://www.jit.academy/profesiya-perekladach-chastyna-chetverta-lesya-ukrayinka>. (Дата звернення: 04.02.2026 р.).

*Стаття надійшла до редакції
11 лютого 2026р.*

МИСТЕЦЬКА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК 378.015.31:792

БЕРЕЖАНСЬКА ОЛЬГА

викладач кафедри української філології

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Постановка проблеми. В умовах сучасної освіти особливої актуальності набуває питання підготовки не лише вузькопрофільних спеціалістів, а й гармонійно розвинених особистостей, здатних до нестандартного мислення та креативного розв'язання проблем. Театральна діяльність є потужним інструментом впливу на емоційно-вольову та інтелектуальну сфери студента, дозволяючи максимально розкрити його внутрішній потенціал.

Театральна діяльність у закладах фахової передвищої освіти є унікальним педагогічним інструментом, що поєднує в собі інтелектуальний, емоційний та психофізичний аспекти розвитку. Вона дозволяє студенту вийти за межі соціальних ролей, навчитися керувати власними емоціями та опанувати мистецтво публічної комунікації. У цьому контексті творча студія виступає платформою для апробації творчих ідей, де студент стає співавтором навчально-виховного процесу, а не лише споживачем інформації. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку нових форм позааудиторної роботи, які б відповідали запитам сучасної молоді та сприяли її всебічній самореалізації.